VN2023-025476
rve verkeer en or

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Noord van 05 december 2023

Portefeuille

Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)

Agendapunt

B2

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Uitvoering van experiment Tunnelvisionairs ter vergroting van sociale veiligheid fietstunnels

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Noord besluit

1. In te stemmen met de uitvoering van het experiment Tunnelvisionair in vijf tunnels in Amsterdam-Noord. Hierbij in acht te nemen dat:

a. Bewoners online worden bevraagd over welke tunnels als minder prettig worden ervaren;
b. Vijf tunnels worden geselecteerd om nader te onderzoeken;
c. De vijf geselecteerde tunnels voor één dag worden veranderd waarbij 1 zintuig wordt geprikkeld met bijvoorbeeld een geur, geluid, verlichting of kleur. Tijdens deze dag worden bewoners gevraagd naar hun ervaring; en
d. De resultaten worden gemonitord en samengevat in een korte publicatie.

Kernboodschap

De winnende inzending van de InnovatieLab-prijsvraag van het kennisplatform Amsterdam Bike City (Meerjarenprogramma Fiets) is 'Tunnelvisionair': een pilot waarbij zintuiglijke ervaring wordt gebruikt om de sociale veiligheid te vergroten in tunnels. Voorgesteld wordt om deze pilot in vijf fietstunnels in Amsterdam-Noord te toetsen. De planning is als volgt: start in voorjaar 2024, uitvoering pilot in februari/maart 2024. Er wordt op straat en online gecommuniceerd over de pilot. Er wordt gemonitord door middel van interviews voor en tijdens de pilot.

Bestuurlijke achtergrond

4 december 2023: besproken op de staf van portefeuillehouder Yassmine el Ksaihi

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Op grond van de Verordening op het Lokaal Bestuur is het onderhoud en herstructurering van de openbare ruimte en het secundair wegennet een gemandateerde bevoegdheid van de dagelijkse besturen (artikel 8.2).

Onderbouwing besluit

Sociale veiligheid en het InnovatieLab van Amsterdam Bike City
Sociale onveiligheid wordt genoemd als reden om niet te fietsen. Het meerjarenprogramma Fiets heeft daarom via haar kennisplatform Amsterdam Bike City een InnovatieLab georganiseerd waarbij ideeën ingezonden konden worden om de sociale veiligheid te vergroten. Er waren 31 inzendingen en een externe vakjury heeft uiteindelijk de winnaar Tunnelvisionair als winnaar gekozen. Tunnelvisionair, een inzending van een adviesbureau over mobiliteit genaamd Goudappel, stelde

voor om de zintuiglijke ervaring te gebruiken om de sociale onveiligheid in tunnels te verminderen. De winnaar kreeg een geldbedrag en de kans om het idee te realiseren als het haalbaar is. De afgelopen periode is samen met de Vervoerregio en de winnaar het idee uitgewerkt in een haalbaar plan.

Experimenteren om te leren
We gaan de ideeën van de Tunnelvisionair toetsen door deze in een experimentele setting uit te proberen. Allereerst wordt een online vragenlijst uitgezet onder de bewoners. Zij kunnen hierin aangeven welke tunnels zij minder prettig vinden. Op basis van de uitkomsten van de vragenlijst worden vijf tunnels geselecteerd. Gedurende één dag wordt in elke tunnel één zintuig geprikkeld, denk bijvoorbeeld aan een fijne geur, prettig geluid of een andersoortige verlichting. Ook wordt bekeken of in één tunnel een combinatie van veranderingen kan plaatsvinden. Het zijn kleinschalige veranderingen die makkelijk aangelegd kunnen worden, niet structureel zijn en aan het eind van de dag weer worden weggehaald. Gebruikers van de tunnel worden vooraf (0-meting) en tijdens de experimentendag (1-meting) gevraagd naar hun ervaring. Na een evaluatie worden de geleerde lessen in een inspirerend verslag beschreven en mogelijk gebruikt bij een volgende aanleg of renovatie van een tunnel.

Betrekken van bewoners
Bewoners en gebruikers van de tunnels worden op verschillende momenten betrokken. Het gaat dan om de selectie van de tunnels en het bevragen voor en tijdens het experiment. We willen de betrokkenheid laagdrempelig maken zodat iedereen makkelijk kan meedoen.

Uitvoering
De winnaar (Goudappel) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. Het gaat dan om de online selectie van tunnels, het maken van de plannen, de uitvoering, de monitoring en het verslag. De technisch trainees van het Ingenieursbureau worden ook betrokken als onderdeel van hun trainee programma. Zij werken mee aan het experiment bij het maken en uitvoeren van de ideeën en het bevragen van de bewoners.

Juridisch
Met stadsdeel Noord wordt besproken of vergunningen nodig zijn en eventueel aangevraagd. De plannen worden ontwikkeld in samenwerking met o.a. de beheerder van de civiele constructies. Sommige tunnels zijn niet in eigendom van de gemeente en de beheerder stemt de experimenten af met de eigenaars zoals ProRail en Rijkswaterstaat.

Locatiekeuze en verkeerskundig: Fietstunnel in Amsterdam-Noord
Het stadsdeel Noord is gekozen omdat wij het fietsen willen stimuleren in dit stadsdeel en vanwege de ervaren sociale onveiligheid. Deze onveiligheid leidde onder ander tot de website https://www.veiligeroutes.nl/ waarop bewoners incidenten melden tijdens het fietsen.

Communicatie

- Een communicatieplan wordt opgesteld door het programma Fiets en in samenwerking met de winnaar en het stadsdeel. Amsterdam Bike City is de opdrachtgever.
- Bewoners kunnen online aangeven welke tunnels minder prettig worden ervaren. Gebruikers van de 5 tunnels worden vooraf en tijdens het experiment bevraagd. Iedereen kan anoniem deelnemen.
- De uitkomsten van het project worden gedeeld op verschillende kanalen.

Monitoring, valuatie en eindresultaat
De monitoring bestaat uit twee onderdelen:

- Online bevragen welke tunnels aandacht verdienen
- Interviews: Voor en tijdens het experiment worden gebruikers van de tunnel bevraagd en gemeten of zij verschillen ervaren.

De evaluatie vindt plaats op basis van online gegevens en de resultaten van de interviews met de gebruikers van de tunnels. Het eindresultaat is een verslag met inspiratie hoe zintuigen ingezet kunnen worden om tunnels sociaal veiliger te maken.

Advies en afstemming

a. Stadswerken: Met de Gebiedsbeheerder is het plan besproken en zij worden geïnformeerd over de vervolgstappen.
b. V& OR: De beheerder Civiele constructies is betrokken in de projectgroep.
c. Bestuurlijke en Juridische Zaken: Aangegeven is dat eventuele vergunningen met het stadsdeel afgestemd moeten worden.
d. Na accordering zal de wethouder geïnformeerd worden over de uitvoering van de pilot via de map

Duurzaamheid

Participatie

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja
Overige toelichting
Deze pilot wordt gefinancierd uit het budget van het Meerjarenprogramma Fiets en Vervoerregio Amsterdam (budget InnovatieLab prijsvraag).

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: N.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2023-089814	Stadsdeel Noord Voordracht (pdf)
AD2023-089847	Aanbieding-Tunnelvisionair.pdf (pdf)

Uitslag

A Akkoord

Gemeente Amsterdam

DB